

TÜRK PSİKOLOJİK DANIŞMA VE REHBERLİK DERNEĞİ

ETİK KURUL YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Genel Hükümler

Amaç

Madde 1 - (1) Bu yönetmelik, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği üyelerinin etik ihlallerine uygulanacak yaptırımlara ilişkin ilke ve esasları belirlemek üzere hazırlanmıştır.

Dayanak

Madde 2 - (1) Bu yönetmelik, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Tüzüğüne ve Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği'nin kabul ettiği Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Çalışanlar İçin Etik Kurallara dayanmaktadır.

Kapsam

Madde 3 - (1) Bu Yönetmelik, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği üyelerini kapsamaktadır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Dernek: Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği'ni,
- Dernek Yönetim Kurulu: Genel Merkez Yönetim Kurulunu,
- Dernek Etik Kurulu: Dernek tüzüğüne göre Dernek Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan kurulu,
- Meslek Elemanı: Psikolojik danışmanlık mesleğini icra eden ve Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği üyesi kişiyi,
- Soruşturmacı: Etik kurul tarafından yapılan ihlali soruşturmak üzere, dernek üyeleri arasından görevlendirilen kişiyi,
- Şube: Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği tüzüğüne göre kurulan şubeyi,

ifade eder.

Etik İhlallerine Uygulanacak Yaptırımlarla İlgili Esaslar

Madde 5 - (1) Etik ihlali yaptırımları, dernek üyesi meslek elemanlarından Derneğin tüzüğüne, Psikolojik Danışma ve Rehberlik Alanında Çalışanlar İçin Etik Kurallara, Kanunlara ve Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi'ne aykırı hareketleri görülenlere, meslekle ilgili işlerde maddi ya da manevi zarar oluşturabilecek davranışta bulunduğu saptananlara ve etik ihlali yaparak haksız kazanım elde edenlere uygulanır.

(2) Hiç kimseye aynı fiilden dolayı birden fazla etik ihlali yaptırımı uygulanamaz.

(3) Nitelikleri itibari ile benzer eylemlerde bulunanlara benzer yaptırımlar uygulanır.

(4) Yaptırımın türü etik ihlalin niteliğine göre belirlenir.

(5) Uygulanacak yaptırıma ilişkin karar gerekçesiyle belirtilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Etik İhlallerinde Yetkili Kurul ve İşleyişi

Etik İhlallerinde Yetki

Madde 6 - (1) Etik ihlallerinde uygulanacak yaptırımlara Etik Kurul karar verir. Dernek Yönetim Kurulu, bu kararı uygulamaktan ve sonuçlarını takip etmekten sorumludur.

(2) Şubeler kendilerine yapılan ihlal başvurularını Dernek Yönetim Kuruluna iletmekle yükümlüdürler.

Etik İhlallerinde İşleyiş

Madde 7 - (1) Etik ihlallerinde işleyiş, Dernek Yönetim Kuruluna iletilen ihlale ilişkin kurulun aldığı kararla birlikte Etik Kurula bildirim yapılmasıyla başlar.

Dernek Etik Kurulunun Oluşumu

Madde 8 - (1) Etik Kurul, Dernek Tüzüğüne uygun olarak Dernek Yönetim Kurulunca seçilen yedi üyeden oluşur. Meslekte ve dernek üyeliğinde en az 10 (on) yılını doldurmuş ve herhangi bir etik ihlali cezası almamış dernek üyeleri, Etik Kurul üyesi olarak seçilebilirler.

(2) Etik Kurul, oluşturulduğu tarihten itibaren en geç 15 (on beş) gün içinde kendi arasında bir başkan ve bir sekreter seçer.

(3) Etik Kurul, görüşülen her ihlal için kendi üyeleri arasından birini raportör olarak görevlendirir.

(4) Soruşturmacı etik ihlalinde bulunduğu iddia edilen kişi hakkında soruşturma dosyasını en geç 60 (altmış) gün içinde teslim eder. Etik kurul ivedilikle görüşülmesini gerektiren durumlarda bu süreyi kısaltabilir.

(5) Raportör olarak görevlendirilen kişi, soruşturmacının hazırladığı dosyayı teslim aldıktan sonra en geç 30 (otuz) gün içinde görüşünü oluşturarak Etik Kurula teslim eder.

(6) Soruşturmacı görevlendirilmesine gerek görülmeyen ihlallerde raportör 30 gün içinde görüşünü oluşturarak ilgili dosyayı Etik Kurula teslim eder.

(7) Dernek Etik Kurulu'nun görev süresi iki yıldır. İki yılın sonunda Dernek Etik Kurulu üyeleri Dernek Yönetim Kurulunca son kez yeniden seçilebilir.

Dernek Etik Kurulunun Yetkileri

Madde 9 - (1) Etik Kurulun Görev ve Yetkileri;

- a) Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yönetim Kuruluna yapılan şikayet üzerine kurul kararı olarak Etik Kurula sevk edilen etik ihlali iddiası hakkında inceleme yapmak, ihlalin sübuta ermesi durumunda da yönetmelikte tanımlanan cezalardan birine karar vermek.
- b) Meslek etik kurallarını gereksinimlere göre güncellemek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik İhlalleri ve Yaptırımlar

Madde 10 – (1) Yaptırımı gerektiren fiiller ve uygulanacak yaptırımlar.

- a) Uyarı: Meslek elemanının; herhangi bir kişiye, mesleğe veya meslek onuruna ciddi zarar vermediği durumlarda uygulanan yaptırımdır. Meslek elemanına daha özenli tutum ve davranışlar içinde bulunmasının ve dikkatli olmasının yazılı olarak bildirilmesidir.
- b) Kınama: Meslek elemanının; herhangi bir kişiye, mesleğe veya meslek onuruna ciddi zarar verdiği, etik kurallara uymama ya da bu kurallara uymama konusunda ısrarlı davranış gösterdiği durumlarda uygulanan yaptırımdır. Meslek elemanına daha özenli tutum ve davranışlar içinde

bulunmasının ve dikkatli olmasının yazılı olarak bildirilmesidir. Kınama yaptırımını gerektiren fiiller özellikle;

- 1) Daha önce uyarı yaptırımına uğramış olup uyarı cezasını tamamlama veya silinme süresi içinde uyarı yaptırımını gerektiren davranışta bulunmak.
- 2) Dernek tüzüğüne ve etik kurallara uymamakta ısrarlı olmak; dernek tüzüğüne ve etik kurallara uyulmamasına yönelik davranışlarda bulunmak.
- 3) Yeterlik kazanmadığı uzmanlık alanlarında kendini uzmanmış gibi tanıtmak ve hizmet vermek.
- 4) Yurt dışında geliştirilmiş mesleki materyallerin kültüre uyarlamasını yapsa dahi, izinsiz olarak üçüncü kişilerin erişimine sunmak, yeterlik sahibi olmadığı konularda yazılar yazmak, programlara katılmak veya programlar düzenlemek.

c) Dernek Üyeliğinin Geçici Olarak (En Fazla Beş Yıl) Askıya Alınması: Meslek elemanının; herhangi bir kişiye, mesleğe veya meslek onuruna büyük zarar verdiği durumlarda uygulanan yaptırımdır. Üyeliği askıya alınan meslek elemanı; bu süre içinde Dernek Genel Kurulunda oy kullanamaz, Dernekte sorumluluk alamaz, hâlen Dernekte zorunlu ya da danışma organlarından birinde görevliyse bu görevi sona ermiş sayılır. Dernek faaliyetleri kendisine bildirilmez, dergi, bülten gönderilmez ve üyelere sağlanan olanaklardan faydalanamaz. Dernek işbirliğinde düzenlenen mesleki kongrelerde, hiçbir şekilde bildiri sunamaz, oturum başkanlığı yapamaz, çalıştay düzenleyemez. Dernek üyeliğinin geçici olarak (en fazla beş yıl) askıya alınması yaptırımını gerektiren fiiller özellikle;

- 1) Daha önce kınama yaptırımına uğramış olup kınama cezasını tamamlama veya silinme süresi içinde kınama yaptırımını gerektiren davranışta bulunmak.
- 2) Bulduğu yönetsel görev süresi içinde meslek ilkeleri ve alanyazına aykırı kararlar almak veya sorumlu olduğu kurumda alınan bu tür kararların sonuçlarının ortadan kaldırılmasına yönelik girişimde bulunmamak.
- 3) Hizmet verdiği kişilerle ilgili gerçeklere uymayan rapor veya belge düzenlemek.
- 4) Hizmet verdiği kişi ya da kuruluşların gizli bilgilerini yasal ya da etik zorunluluk durumları dışında açıklamaktır.

ç) Üyelikten Çıkarma: Meslek elemanının; herhangi bir kişiye, mesleğe veya meslek onuruna telafisi mümkün olmayan zarar verdiği durumlarda uygulanan yaptırımdır. Dernek Genel Kurulunda oy kullanamaz, Dernekte zorunlu ya da danışma organlarından birinde görevliyse bu görevi sona ermiş sayılır. Dernek faaliyetleri kendisine bildirilmez, dergi, bülten gönderilmez ve üyelere sağlanan olanaklardan faydalanamaz. Dernek işbirliğinde düzenlenen mesleki kongrelerde hiçbir şekilde bildiri sunamaz, oturum başkanlığı yapamaz, çalıştay düzenleyemez. Üyelikten çıkarma yaptırımını gerektiren fiiller özellikle;

- 1) Daha önce dernek üyeliğinin geçici olarak askıya alınması (en fazla beş yıl) yaptırımına uğramış olup yaptırımın tamamlanma veya silinme süresi içinde bu yaptırımını gerektiren davranışta bulunmak.
- 2) Hizmet verdiği kişilere yönelik ırk, dil, din, cinsiyet, cinsel yönelim, milliyet, etnik köken, ahlaki ya da siyasi düşünce, kişiliğine ve sosyal durumuna göre ayrımcı uygulamalar yapmak.
- 3) Meslek elemanı olarak insanlık onuruna ters düşecek faaliyetlerde bulunmak, işkence yapmak, işkenceye katılmak veya işkence olarak nitelendirilebilecek işlem ve davranışlarda bulunmak, işkence ile ilgili bilgileri saklamak.
- 4) Mesleğin uygulanması sırasında cinsel tacizde bulunmak.
- 5) Meslek elemanı olarak, çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından düzenlenen meslek elemanı olmayan kişilerin meslek elemanı olmalarına yönelik eğitimler düzenlemek veya bu eğitimlere eğitimci olarak katılmak.
- 6) İntihalde bulunmak.
- 7) Zimmet, ihtilas, irtikap, rüşvet, dolandırıcılık, hırsızlık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma ve hileli iflas gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle mahkum olmak.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Soruşturma

Genel Kural

Madde 11 - (1) Hakkında soruşturma açılan üyeye kendisine yöneltilen suçun açık ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için 15 (on beş) günlük bir süre tanınması zorunludur.

Soruşturma, Soruşturmaya Başlanması ve Zaman Aşımı

Madde 12 - (1) Etik ihlal yaptırımını gerektirecek eylemin gerçekleştiği tarihten itibaren iki yıl geçmiş ise soruşturma başlatılamaz. Etik ihlali

yaptırımını gerektiren eylem, aynı zamanda bir suç oluşturuyorsa ve bu suç için, kanunda daha uzun bir zaman aşımı süresi belirtilmişse, bu durumda kanunda geçen süre zaman aşımı süresi olarak uygulanır ve bu durum soruşturma açılmasında belirtilir.

Bildirim

Madde 13 - (1) Etik ihlali iddialarında yazılı bildirim şartı aranır. Elektronik ortamda yapılan bildirimlerde de yazılı bildirim Derneğe ulaştıktan sonra işlem başlatılır. Herhangi bir kişinin Derneğe başvurması ve hakkında etik ihlaline ilişkin bildirimde bulunduğu dernek üyesiyle ilgili iddialarını yazılı olarak yaptığı tarih, bildirim tarihidir. Yazılı bildirimde, bildirim yapan kişinin açık kimliği, adresi, hakkında bildirimde bulunan kişinin kimliği, bildirim konusu, maddi olaylar ve bildirim gününün belirtilmesi, varsa konuyla ilgili kanıtların belirtilmesi zorunludur. Aksi halde, bu hususların yazılı bildirim yapan kişiden sağlanması Yönetim Kuruluna aittir. Bildirimde bulunan kişinin kimliği, adresi ve imzası bulunmuyorsa söz konusu bildirim işleme konulmaz.

(2) Bildirimde bulunan kişinin kimliği yasal gereklilik olmadıkça gizli tutulur.

Yönetim Kurulunca Bildirim

Madde 14 - (1) Dernek Yönetim Kurulu, üyeler hakkında bildirimde bulunabilir.

İlk İnceleme ve Soruşturmacı Atanması

Madde 15 - (1) Dernek Yönetim Kurulu, bildirim yapıldığından itibaren en geç bir ay içinde bu bildirim Etik Kurula sevk eder.

- (2) Dernek Yönetim Kurulu, Etik Kurulun bildirimle ilişkin raporu üzerine 10 (on) yıldan fazla süre dernek üyesi olanlardan birini soruşturmacı olarak görevlendirir.
- (3) Etik Kurul, bildirim kendisine sevkinden itibaren üç ay içinde karar verir. Üç ay içinde kararın verilememesi durumunda Etik Kurul, bir kez ve en fazla bir aylık süre uzatma talebinde bulunabilir.
- (4) Etik Kurul, görüşülen her ihlal için kendi üyeleri arasından birini raportör, dernek üyeleri arasından da bir kişiyi soruşturmacı olarak görevlendirir.
- (5) Soruşturmacı etik ihlalinde bulunduğu iddia edilen kişi hakkında soruşturma dosyasını en geç 60 (altmış) gün içinde teslim eder. Etik Kurul ivedilikle görüşülmesini gerektiren durumlarda bu süreyi kısaltabilir.

Soruşturmanın Yöntemi

Madde 16 – (1) Soruşturmacı, hakkında soruşturma açılan üyeye suçlamayı açık ve anlaşılır bir biçimde yazılı ve elektronik ortamda, gizli olarak tebliğ eder ve tebliğ tarihinden itibaren 15 (on beş) gün içinde yazılı savunma yapmasını ister. Soruşturmacı, hakkında suçlamada bulunulan kişiden savunmasını isterken, soruşturmacı olarak atandığına dair Dernek Yönetim Kurulu kararının içeriği hakkında bilgi vermek zorundadır. İlgili kişi haklı gerekçeler göstererek 15 (on beş) günü geçmemek üzere ek süre isteyebilir. Bu süreler içinde savunmasını vermeyen kişi, savunma hakkından vazgeçmiş sayılır. Gerekli görülen durumlarda suçlanan kişinin sözlü anlatımlarına başvurulur.

(2) Soruşturmacı, kişinin lehinde ve aleyhindeki bütün kanıtları toplamakla yükümlüdür. Bu nedenle, olayla ilgili tüm kişilerin ya da kuruluş yöneticilerinin bilgilerine başvurulabilir. Resmi makamlardan belgeler isteyebilir. Tanıkların sözlü anlatımlarına, bu anlatımları yazıya dönüştürmek koşuluyla başvurulabilir. Soruşturmacı, şikâyetle bulunanın lehinde ve aleyhinde olan bütün delilleri, belge, tutanak ve dokümanları soruşturma dosyasına ekler ve soruşturma raporunu hazırlar. Yazışmalar Dernek üzerinden yapılır.

(3) Soruşturmacı, suçlanan kişinin savunmasının alınmasından ya da bunun için öngörülen sürenin dolmasından itibaren 15 (on beş) gün içinde soruşturma dosyasını tamamlayarak Etik Kurula sunar.

(4) Etik Kurul, soruşturma raporunu eksik görürse, eksikliğin uzatmasız en çok 20 (yirmi) gün içinde tamamlanmasını sağlar.

Karar

Madde 17- (1) Etik Kurul, raportör tarafından hazırlanarak kurula sunulan dosyayı inceleyerek etik ihlali yaptırımlarından birinin verilmesine ya da yaptırımda bulunulmasını gerektirecek bir nedenin olmadığına gerekçeli olarak karar verir. Kararını Dernek Yönetim Kuruluna bildirir. Bu kararda bildirimde bulunulanın adı ve adresi ile yöneltilen iddia, inceleme, kanıtlar, gerekçe ve sonuç belirtilir. Karar, bildirimde bulunan ilgili kişi ile hakkında soruşturma açılmış dernek üyesine Yönetim Kurulu aracılığıyla yazılı olarak bildirilir.

Kararlara İtiraz

Madde 18 - (1) Haklarında etik ihlaline yönelik yaptırım kararı verilenler, kararın kendilerine bildirilmesinden 60 (altmış) gün içinde yargı yoluyla karara itiraz edebilirler.

Yaptırımın Tamamlanması ve Kayıtlardan Silinmesi

Madde 19 - (1) Yaptırımlar tamamlandığında kayıtlardan silinerek haklar iade edilir.

- a) Uyarı ve kınama yaptırımları, tebliğ tarihinden itibaren üç yılın sonunda tamamlanmış sayılır.
- b) Dernek üyeliğinin geçici olarak askıya alınması yaptırımı, tebliğ tarihinden itibaren askıya alınma süresinin bitim tarihinde tamamlanmış sayılır.
- c) Kararlara yargı aracılığıyla itirazda bulunarak itirazı haklı görülenler ile yaptırımların tamamlanarak kayıtlardan silinmesi, ilgili kişilere yazılı olarak bildirilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Etik Kurulun Çalışma Yöntemi

Etik Kurulun Toplantıya Çağırılması ve Toplanması

Madde 20- (1) Etik Kurulun ilk toplantısı, Dernek Yönetim Kurulunun oluşumunu izleyen 30 (otuz) gün içinde yapılır. Etik Kurul çalışma dönemi içinde yapacağı diğer toplantıların tarihlerini kendisi belirler.

Karar Yeter Sayısı

Madde 21 – (1) Etik Kurul, karar yeter sayısı olan en az dört kişi ile toplanır. Kararlar oyçokluğu ile alınır. Kurul kendisine sevk edilen konuları dosya üzerinde inceler ve bildirimden kendisine sevkinden itibaren üç ay içinde karara bağlar. Alınan karar 15 (on beş) gün içinde gereği yapılmak üzere Dernek Yönetim Kuruluna gönderilir.

Dosyalama

Madde 22 – (1) Etik Kurula ait dosyalar ayrı bir yerde tutulur ve Etik Kurul üyeleri dışında hiç kimseye verilmez.

Kurul tarafından aşağıdaki dosyalar tutulur:

- a) Karar dosyası,
- b) Toplantı tutanakları dosyası,
- d) Yazışma dosyası.

Kamu Davası İhbarı

Madde 23 - (1) Bu Yönetmelikte öngörülen etik ihlalleri ayrıca Türk Ceza Kanununa göre bir suç niteliği taşıyorsa, Yönetim Kurulunca Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulması zorunludur.

Giderler

Madde 24 – (1) Etik Kurul ile ilgili giderler Dernek tarafından karşılanır.

Yürürlük

Madde 25 – (1) Bu Yönetmelik, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yönetim Kurulunun 26.09.2013 tarih ve 21 sayılı kararıyla kabul edilmiştir.

Yürütme

Madde 26 – (1) Bu Yönetmelik Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Derneği Yönetim Kurulu tarafından yürütülür.